

พระราชบัญญัติ

พิกัด

กระเช้าร่าย

กฎหมาย

ศุภมัตต ลุจลศักราช ๑๒๓๖ โฉนดลงวันระ
ลวณมาศชชนบัณษ นวมิตถีสักรวารปริเนทกาลกำหนด
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระปรมินทรมหา
จุฬาลงกรณ์ บดินทรเทพยมทามงกุฏ บวรยศรัตนราชวียงษ
วรมพวงษบริพัตร วรชัตยราช นิกโรตมจาตุรนต์บรมมหา
จักรพรรดิราชลังกาศ บรมธรรมิกมหาราชาธิราชบรมนาถ
บพิตร พระจุลจอมเกล้าเจ้าแผ่นดินสยาม รัชกาลที่ ๕
ในพระบรมราชวงษซึ่งประดิษฐาน แลดำรงศิริราชสมบัติ
รัตนราไชยมหัยสรวริยาธิปัตติ ณกรุงเทพมหานคร อมรรัตน
โกสินทรมหินทรายุทธยามหาดีลกภพพรตวรรษานีบุริรมย์

ในพระราชอาณาจักรแดนสยาม ฝ่ายเหนือ ฝ่ายใต้แลแปน
บรมราชาธิราชอันใหญ่ ในประเทศราชที่ใกล้เคียง คือ ลาว
กะเหรี่ยง มลายูประเทศแลอื่น ๆ ผู้ทรงพระคุณธรรมอัน
มหาประเสริฐ เล็ดจออกณพระที่นั่งลัมมดิเทวราชอุปบัติ
เบื่องบูรพาทิศภาค แห่พระที่นั่งตูลิตมทาปราสาท
ทรงสถิตยเหนือบวรราชอาศน์อันพิจิตรบันจง แปรภักตร
ตรงทักษิณทิศานุข พร้อมด้วยท่านที่ปฤชาราชการแผ่นดิน
เฝ้าทูลลอองธุลีพระบาทโดยลำดับ ทรงพระอนุสรคำนึง
ถึงธรรมเนียมบ้านเมืองมาแต่โบราณ ธรรมเนียมใดเป็นการ
เจริญ มีคุณมีประโยชน์เป็นยุติธรรมแล้ว อยากจะทรงทำนุ
บำรุงให้วัฒนาการเจริญยิ่งขึ้น ให้ดำรงไปได้ล้นกาลนาน
ถ้าธรรมเนียมใดไม่เป็นการเจริญแก่ประชาชนพระนคร ไม่
เป็นคุณเป็นประโยชน์ไม่เป็นยุติธรรม ก็อยากจะทรงเลิกถอน
เสีย แต่จะต้องค่อยตัดรอนผ่อนไป ทีละเลกทีละน้อย ตาม
การตามเวลากว่าที่จะรีบร้อยไปได้ ก็แต่ในพระราช
บัญญัติเดิม อันโบราณราชกระษัตริย์ตั้งไว้ ตามคัมภีร์

เลขห้อย

เลขหวัด

เลขทะเบียน ม.๑๒๕๘๓๗

~~พระบรมมหาราชวัง~~ ภาควยลักษณะภาษา ๗ จำพวก คือภาษา
สันสกฤต ๑ ลูกภาษาเกิดในเรือนเบี้ย ๑ ภาษาได้มาแต่บิดา
มารดา ๑ ภาษาท่านให้ ๑ ภาษาอันได้ด้วยช่วยเหลือ
ทุกข์ร้อน ๑ ภาษาได้เลี้ยงมาเมื่อกาลทุกข์ภัย ๑ ภาษา
ไปรบศึกได้มาเปนเชลย ๑ เปน ๗ จำพวกด้วยกันดังนี้
อันภาษา ๗ จำพวกนี้ นับว่าเป็นภาษาโดยกระบวนเมืองท่าน
ถ้าไม่มีเงินมาให้แก่เจ้าภาษาครบค่าแล้ว ก็ไม่มีเวลาที่จะพ้น
ยากจากทุกข์ไปไทยได้ ฝ่ายลูกภาษาซึ่งเกิดแต่ภาษาทั้ง ๗
จำพวกนั้น ตั้งแต่ออกจากครรภ์พ่อแม่ก็ต้องนับว่าเป็นภาษา
มีค่าตัวไปจนอายุถึงร้อยปีแล้ว ก็ยังไม่หมดค่าตัว คือท่านคิด
อายุตั้งแต่ ๑ เดือน ๒ เดือน ๓ เดือน ชายตำลึงถึง
หญิงตำลึงหนึ่ง จนชายอายุ ๒๖ ปี ถึง ๔๐ ปี
เต็มค่า ๑๔ ตำลึง หญิงอายุ ๒๑ ปี ถึง ๓๐ ปี
เต็มค่า ๑๒ ตำลึง ถ้าชายอายุเกิน ๔๐ ปี หญิงอายุ
เกิน ๓๐ ปี จึงได้ลดถอยค่าตัวลง จนอายุถึง ๑๐๐ ปี
ยังมีค่าตัว ชายตำลึงหนึ่ง หญิงสามบาท ยังหาขาดค่าตัวไม่
เปนธรรมเนียมเดิมมีมาดังนี้ ดูประหนึ่งหามีความกรุณาแก่

ลูกทาสไม่ ทรยศแก่ท่านทาสทมิฬ... ~~และ... ..~~

บิดามารดาทำชั่วไว้ แล้วยังภาลูกให้เป็นทาสไปจนสิ้นชีวิต
อีกเล่าเพราะรับโทษทุกข์ของพ่อของแม่เท่านั้น หากควรที่จะ
เอาเป็นทาสจนตลอดชีวิตไม่ ภาระโปรดเลิกถอนให้ลูกทาส
หลุดค่าตัวเสียทีเดียว นายเงินผู้ไม่มีความเมตตากรุณา
ก็จะไม่ให้ทาสีมารดาเลี้ยงรักษาลูก เพราะเห็นว่าลูกทาส
เกิดมา ไม่เป็นคุณเป็นประโยชน์แก่นายเงิน ๗ ก็เอา
ทาสที่เป็นพ่อแม่ ไปใช้การงานของตัวมิให้เลี้ยงรักษาลูก ๗
นั้นก็จะเป็นอันตรายตายเสียเป็นอันมาก เพราะนายเงิน
จะแก่งัดนี้ จำต้องผ่อนให้เป็นประโยชน์แก่นายเงินบ้าง
ให้ลูกทาสพอมีเวลาหลุดเป็นไทยได้บ้าง ถ้าลูกทาสเป็น
ชายครั้นหลุดพ้นค่าตัวแล้ว จะได้รับจ้างทำมาค้าขายฝึกหัด
วิชาการ แลจะได้บรรพชาอุปสมบทบ้าง ถ้าเป็นหญิงหลุด
พ้นเป็นไทย ได้ผู้ใดลูกมีช่องที่จะประกอบกิจการมาหากิน
ได้บ้าง เมื่อเป็นดังนี้ จะเป็นการรุ่งเรืองเจริญแก่ประชา
ชาวพระนครสยามโดยแท้ จึงมีพระบรมราชโองการ
มาพระบัณฑูรสุรสิงหนาท ดำรัสเหนือเกล้าฯ ๑ ลังไท้

พระราชบัญญัติไว้ ให้พระบรมวงษานุวงษ ~~สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ~~

ทุกกระทรวงทบวงการ ม้ายทหารพลเรือน แลอาณา
ประชาราษฎร์ในกรุงเทพ ฯ แลหัวเมือง เอก โท ตรี
จัตวา ม้ายใต้ม้ายเหนือให้ทราบทั่วกันว่า จุลศักราช ๑๒๓๐
ปีมโรงลัมฤทธิศกนี้ เปนปีพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ได้เสด็จเถลิงถวัลยราชสมบัติบรมราชาภิเศก ในพระมหา
เลวทรนัตร์เปนมัทนามมงคลอันประเสริฐ จึงโปรดเกล้าฯ
ให้ตั้งปีมโรงลัมฤทธิศกเปندن พระราชบัญญัติลักษณ
ลูกทาสนี้ว่า ตั้งแต่นี้สืบไป ๖๕

๑ มาตรา ๑ ถ้ลูกทาสชายหญิง เกิดเมื่อจุลศั
กราช ๑๒๓๐ ปีมโรงลัมฤทธิศกนี้เปندنไป ให้คิดค่า
กระเชียรอายุตั้งแต่ ๑ เดือน ๒ เดือน ๓ เดือนจน
อายุ ๘ ปีเต็มค่า ตั้งแต่ ๘ ปีต่อไป ให้ลดกระเชียรอายุ
ลงทุกปีถึงอายุ ๒๑ ปีขาดค่าให้ลูกทาสพ้นค่าตัวเปนไทย ๖๖

๑ มาตรา ๒ ตรากกระเชียรอายุลูกทาส ทรงพระ
ราชบัญญัติตั้งใหม่ ให้ใช้แต่ลูกทาสแลบุตรราษฎรที่ยัง

~~แบบเพลงเอก~~ ๑๑ ไป ๕ คือขายอายุ ๑
เดือน ๒ เดือน ๓ เดือน กระเชียรอายุเงิน
ตำลึงกึ่ง ๔ เดือน ๕ เดือน ๖ เดือน สองตำลึง ๗
เดือน ๘ เดือน ๙ เดือน สองตำลึงกึ่ง ๑๐ เดือน ๑๑
เดือน สามตำลึง ๑ ปี ๒ ปี สี่ตำลึง ๓ ปี ๔ ปี
ห้าตำลึง ๕ ปี ๖ ปี หกตำลึง ๗ ปี ๘ ปี แปดตำลึง ๙
ปี ๑๐ ปี ๑๑ ปี เจ็ดตำลึง ๑๒ ปี ๑๓ ปี ๑๔ ปี
ห้าตำลึงกึ่ง ๑๕ ปี ๑๖ ปี ๑๗ ปี สามตำลึงกึ่ง ๑๘
ปี ๑๙ ปี ๒๐ ปี ตำลึงหนึ่ง ๑ หนึงอายุ ๑ เดือน ๒
เดือน ๓ เดือน ตำลึงหนึ่ง ๔ เดือน ๕ เดือน ๖ เดือน
ตำลึงกึ่ง ๗ เดือน ๘ เดือน ๙ เดือน สองตำลึง ๑๐
เดือน ๑๑ เดือน สองตำลึงกึ่ง ๑ ปี ๒ ปี สามตำลึง ๓
ปี ๔ ปี สี่ตำลึง ๕ ปี ๖ ปี ห้าตำลึง ๗ ปี ๘ ปี
เจ็ดตำลึง ๙ ปี ๑๐ ปี ๑๑ ปี หกตำลึง ๑๒ ปี ๑๓
ปี ๑๔ ปี ห้าตำลึงสามบาท ๑๕ ปี ๑๖ ปี ๑๗ ปี
สามตำลึง ๑๘ ปี ๑๙ ปี ๒๐ ปี สามบาท ถึง ๒๑

ดังนี้ ถัดมาเกิดในปีเถาะนพศกขึ้นไป แลจะตัดสิ้นคดี
ถ้อยความอื่น ๆ ให้ใช้กระเชียรอายุในกรมคักเดิม เมื่อ
จุลศักราช ๘๕๕ ปีระกาเบญจศก โฉน

๑ มาตรา ๓ ลูกทาสชายหญิง ซึ่งเกิดในเรือนเบี้ยนาย
เงิน ตั้งแต่บ่มโรงลัมฤทธิศกต่อไป จะอยู่กับนายเงินเดิม
ตลอดไปจนอายุถึง ๒๑ ปีก็ดี ไม่ได้อยู่กับนายเงินเดิม
จะยกย้ายวางเงินไปอยู่กับนายเงินที่ ๒ ที่ ๓ ที่ ๔ ที่ ๕
ที่ ๖ ในระหว่างยังไม่ถึง ๒๑ ปีก็ดี ให้คิดพิกัดกระเชียร
อายุตามชั้นตามลดต่อไปทุก ๆ นายเงิน กว่าลูกทาสชาย
หญิงอายุจะได้ถึง ๒๑ ปี พันค่าตัวไปนไทย

๑ มาตรา ๔ ลูกทาสไปนชายก็ดี ไปนหญิงก็ดี ที่เกิด
ในบ่มโรงลัมฤทธิศก แลในปีอื่น ซึ่งจะช่วยไถ่กันต่อ ๆ
ไปนั้น ให้คิดกระเชียรอายุชั้นอายุลดตามพิกัดแบบนี้

คือค่าตัวเดิม อ้ายกอนัว อีขอเมีย ๒ คนเงิน ๓ ชั่ง ๕
ตำลึง เกิดลูกในเรือนเบี้ยนายเงินที่หนึ่ง ๒ คน ชายชื่อ
อ้ายคอ หญิงชื่ออึ้งอ อยู่กับนายเงินที่หนึ่ง จนอายุอ้ายคอ

ที่สอง ๆ ต้องเติมเงินขึ้นค่ากระเชียรอายุส่วนลูกทาสติดมา
อายุคอ ๓ ปี ห้าตำลึง อึ่งอ ๓ เดือน ตำลึงหนึ่ง ตรา
ไว้ในกรมธรรมเปนแผนก ส่วนค่ากระเชียรอายุลูกทาส
เงิน หกตำลึง รวมทั้งค่าตัวอายุคอ อีซอ พ่อแม่เปนเงิน ๓
ชั่ง ๑๑ ตำลึง ให้อยู่กับนายเงินที่สอง ๕ ปี อายุอายุคอ
ได้ ๘ ปี เต็มค่า ๘ ตำลึง อายุอึ่งอได้ ๕ ปี ๓
เดือน ๕ ตำลึง แล้ววางเงินไปอยู่กับนายเงินที่สาม ๆ ต้อง
เพิ่มเงินขึ้นค่ากระเชียรอายุ อายุคอ ๓ ตำลึง เก้าใหม่
เปน ๘ ตำลึง อายุอึ่งอ ๔ ตำลึง เก้าใหม่ เปน ๕
ตำลึง ตราไว้ในกรมธรรม เปนแผนกส่วนอายุคอส่วนอึ่งอ
รวมทั้งค่าตัวอายุคอ อีซอ พ่อแม่เปนเงิน ๓ ชั่ง ๑๘ ตำลึง
อยู่กับนายเงินที่สาม ๘ ปีกับ ๖ เดือน อายุอายุคอ
ได้ ๑๖ ปี ๖ เดือนค่าตัวลดอยู่แต่ ๓ ตำลึงกึ่ง อายุอึ่งอ
ได้ ๑๓ ปี ๘ เดือนค่าตัวลดอยู่แต่ ๕ ตำลึงกึ่ง แล้ววาง
เงินไปอยู่กับนายเงินที่ ๔ นายเงินที่ ๓ ต้องลดเงินค่าตัวส่วน
อายุคอ ๔ ตำลึงกึ่ง เขาแต่ ๓ ตำลึงกึ่ง ส่วนอึ่งอทวีขึ้น

กิ่งตำลึง เปน ๕ ตำลึงกิ่ง รวม ๘ ตำลึง นายเงินที่ ๔
 ต้องออกเงินช่วยไต่ตราไว้ในกรมธรรม์ เปนแผนกล้วน
 ลูกทาส อ้ายคอเก่า ๘ ตำลึง ลต ๔ ตำลึงกิ่ง คง ๓
 ตำลึงกิ่ง อีงอเก่า ๕ ตำลึง ชั่นกิ่งตำลึง คง ๕ ตำลึงกิ่ง
 รวม ๘ ตำลึง รวมทั้งค่าตัวอ้ายกอ อีซอ เปนเงิน ๓ ชั่ง ๑๔
 ตำลึง รั้อยู่กับนายเงินที่ ๔ ได้ ๓ บั๊ก ๗ เดือน
 อายุอ้ายคอได้ ๒๐ บั๊กเดือน ๑ ส่วนอ้ายคอหลุดพ้นค่าตัว
 เปนไทย แต่อีงออายุได้ ๑๗ บั๊ก ๔ เดือน ลตค่าตัว
 ลงอยู่แต่ สามบาท อ้ายกอ อีซอ อีงอวางเงินไปอยู่กับนาย
 เงินที่ ๕ นายเงินที่ ๔ ต้องลดส่วนค่าตัวอีงอลง ๔ ตำ
 ลึงสามบาทเอาแต่สามบาท ด้วยอีงออายุ ๑๗ บั๊ก ๔
 เดือน ย่างเข้าใน ๑๘ ปี พิกัดกระเขียนนอายุลดลงอยู่
 สามบาทแล้ว นายเงินที่ ๕ ต้องออกเงินช่วยไต่ รวมทั้ง
 ค่าตัว อ้ายกอ อีซอ อีงอ เปนเงินตรา ๓ ชั่ง ๕ ตำลึง
 สามบาท รั้อยู่กับนายเงินที่ ๕ ได้ ๒ บั๊ก ๘ เดือน
 อายุอีงอได้ ๒๐ บั๊ก ๒ เดือน ส่วนตัวอีงอหลุดพ้นค่าตัว
 เปนไทย แต่อ้ายกออีซอพ้อแม่ค่าตัวคง ๓ ชั่ง ๕ ตำลึง

๑ มาตรา ๖ ทวยราษฎร์ซึ่งเปนไทย ยังมีได้ทุกชน ยก
ลงเปนทาส นีว่าขัดล้นชั้นจนขาดแคลน บิดามารดาบ้ญ่าตา
ยายลงบ้าน้ำอวี่ พี่ชายพี่หญิงจะเอาบุตรเอาหลาน ที่เกิดตั้ง
แต่บ้ยมโรงสัฏฐิสิก อายุต่ำกว่า ๑๕ บ้ลงมา ไปขายฝาก

ประจำเชิงกระยาดอกเบี้ยไว้กับท่าน ลงชื่อในกรมธรรม์
เจ้าสิน ตัวเบี้ยจะรู้ ก็ดีมีรู้ ก็ดี ว่าเป็นสิทธิโดยกระบิลเมือง
ท่าน เพราะบิดามารดาญาติผู้ใหญ่ไปฉ้อฉลภาพ ตามพระ
ราชกำหนดใหม่ในแผ่นดิน พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้า
อยู่หัว เมื่อจุลศักราช ๑๒๒๙ ปีเถาะนพศก แต่ให้
ขายได้ตามพิกัดกระเขียนอายุใหม่ ในรัชกาลปัตยุบันนี้ ะ
๑ มาตรา ๗ ถ้านบุตรหลานที่เกิดตั้งแต่ปีมโรงล้มกฤตศก
จำเวญไวยอายุได้ ๑๕ ปีขึ้นไปถึง ๒๐ ปีนับว่า
รู้เตียงสำการผิดชอบแล้ว บิดามารดาญาติผู้ใหญ่จะเอาไป
ขายประจำเชิงกระยาดอกเบี้ยท่าน ไล่ชื่อในกรมธรรม์ ไชร
ตวงให้มันตัวเรือนเบี้ยรู้ เหนลงกำแพงแกงโตเขียนชื่อไว้เป็น
ล่ำคัญจึงเป็นสิทธิได้แก่เจ้าสินค่าตัวมัน ตัวเบี้ยขึ้น เบี้ยตัว
ตามพิกัดกระเขียนอายุใหม่ ในรัชกาลปัตยุบันนี้ ถ้าวเบี้ยมี
รู้มีเหน ไม่ได้เขียนชื่อด้วยลายมือเอง แลไม่ได้จ้าง ไม่ได้
วานเขาเขียนชื่อไชร อย่างนั้นว่าเป็นโทษเลย ะ

๑ มาตรา ๘ ลูกทาสก็ดี ลูกไทก็ดี ที่เกิดในปีมโรงล้ม
กฤตศกเป็นต้นไป อายุได้ถึง ๒๑ ปี บิดามารดาংশ

เชิงกระยาดอกเบี้ยวไว้กับท่านไชร์ ห้ามมิให้เจ้าลินผู้มีทรัพย์
รับช่วยได้ มาเป็นทาสตนเป็นอันขาด ถ้าลูกทาสลูกไทย ที่
เกิดในบั้นโรงสัหมฤทธิศกแปดต้นไป วายถึง ๒๑ ปีแล้วก็ดี
ถ้าอายุจะมากเกินขึ้นไปถึง ๒๕ ปีก็ดี ถึง ๓๐ ปีก็ดี ๓๕
ปีก็ดี ๔๐ ปีก็ดี ๔๕ ปีก็ดี ๕๐ ปีก็ดี หากจนขาดแคลน
ลง จะกล่าวเท็จหลอกลวงท่านว่า ข้าพเจ้า มิได้เกิดใน
บั้นโรงสัหมฤทธิศก ในบั้นเลงเอกศก แปดต้นไป ข้าพเจ้า
เกิดในบั้นเกาะนพศก ถ้าบ้านอัฐศก ถ้าบ้านดูล์ปตศก
พ้นขึ้นไปแล้ว มันมีอาสน์ไปขายตัวประจำเชิงเบี้ยวท่านไชร์ ให้
ท่านผู้มีทรัพย์รับช่วยได้เป็นเจ้าเบี้ยนายเงิน ชำระไถ่ถามผู้
ซึ่งจะมาเป็นตัวเบี้ย ว่าเกิดปีใด จุลศักราชเท่าไร แล้วจด
หมายปากคำไว้ ให้เป็นแผนที่ในสารกรมธรรม์ ว่ามันเกิด
ปีนี้ นักษัตริศกเท่านั้น ถ้าภายหลังมันกลับถ้อยคั้นคำเป็น
อย่างอื่นไชร์ จงปรับโทษมันผู้ทาสเท็จโดยถานกระบดลิ้น
ท่าน ในลักษณะทาสมาตรา ๑๔ ไม่นั้น ถ้าเจ้าลินอยาก
ใช้ทาสมิได้ถามเอาปากคำมันตราไว้ในกรมธรรม์ ให้แน่ชัด

ล้มฤทธิศก:ปนตันไป ซึ่งเปนนบีที่ห้ามในพระราชบัญญัติไพร่
ให้ปรับโทษเจ้เบี้ยนายเงินเปนภพ ในเงินค่าตัวทาสซึ่ง
มีในล้ากรรมธรรม์นั้น ๖๖

๑ มาตรา ๕ ถ้าผู้มีทรัพย์สินรับช่วยเหลือลูกหาบไทยที่เกิดขึ้นในชั้นโรงสัมฤทธิศกเป็นต้นไป อายุได้ ๒๑ ปี พ้นนี้หลุดค่าตัวเป็นไทยแล้วนั้น มาเป็นทาสมิได้เป็นสิทธิแก่เจ้าสินโดยพระราชบัญญัติ ถึงกรรมธรรมมีลูกมาวันคืน ชื่อตัวเบี้ยจำนวนเงินประการใด ตัวเบี้ยจะไปจากเจ้าเบี้ยเจ้าเงินได้ตามลำพังใจ เจ้าเบี้ยเจ้าเงินจะตามเกาะกุมมาว่ากล่าวไม่ได้ เงินค่าตัวเป็นภพเจ้าเบี้ยเจ้าเงินโดยโทษลงพระราชกฤษฎีกา ะ

๑ มาตรา ๑๐ ลูกทาสลูกไทย อายุถึง ๒๑ ปีพ้นค่าตัว
จากเจ้าเบี้ยนเงินแล้ว มันเหล่านั้นคักข้อมือหมายหม่มแล้ว
ก็ดี ยังมีได้คักข้อมือชาวก็ดีให้เจ้าเบี้ยนเงินเดิม ภาให้
หม่มมุลนายใหม่ทำทางว่าคักแปลง ยื่นต่อกรมพระสุรัสวดี
ให้คักแปลงเปนทาสพ้นค่าตัว มีคักดินนา ๑๐ ไร่ จงทุกคน
ถ้านายเดิมแลเจ้าหม่มใหม่เกล้งบัตมั่งเลือกได้ ไม่นำตัว

ทนายพณศาตวไปศก ไทปรบไทมมิไทยแก่ผู้ บัดบั้งจหนัก
ตามพระราชกฤษฎีกา ๖

๑ มาตรา ๑๑ ทวยไพร่หลวงจ่าย ไพร่หลวงล่วย ไพร่
หลวงคงเมือง กองอัฐมัท กองมหันตโทษ วิเสท โรงสี สตั้ง
โรงไหม โซลน โรงทาน บันดาค่าคนหลวงลอบลักปลอม
แปลงไปทำสาธารณธรรม ขายประจำเชิงกระยาดอกเบี้ยไว้
กับท่าน มันเกิดลูกในเรือนเบี้ยท่าน ตั้งแต่บั้นโรงสัมฤทธิ์
คกเปนต์ไป อายุลูกเรือนเบี้ยถึง ๒๑ ปีไซ้ ให้เจ้า
เบี้ยนายเงินไปแจ้งความต่อกรมพระสุรัสวดี ให้เจ้าหมุ่พา
เขามันไปคักคงหมูล้วนพ่อมัน ล้วนแม่มัน คงออกเดือนไซ้เจ้า
เข้าเดือนไซ้นายตามพระราชกำหนดเดิม ๖

๑ มาตรา ๑๒ ทั่วในลักษณะทนายเดิม มาตรา ๒๐ ครั้ง
มหาคักราช ๑๓๕๔ บั้มแม่นักษัตร์นั้น คือตรงกับ จุลคั
กราช ๗๔๔ บั้มแมนพคกโน้น มีความว่า ชายหญิงมีอาสน
ชายตัวเองไว้กับท่านให้ท่านไซ้ ฤๅลูกชายลูกหญิง อายุตั้ง
แต่ ๑ เดือน ๒ เดือน ติดตามพ่อแม่ที่บ้านน้ำอามาอยู่ด้วย
มิได้ไซ้ในอาสนตัวเบี้ยซื้อขาย ลูกนั้นโตใหญ่ขึ้นจะไปให้

ไปให้ยกเลิกมาตรา ๒๐ นั้นเสีย แต่นี้ลี้ไป ทวยราษฎร
ชายหญิงขาดแคลนชั้นจน มีอาสนมาขายตัวอยู่กับท่าน
ถ้าลูกชายหญิงติดตามพ่อแม่ที่บ้านน้ำอมาอยู่ด้วย แต่มิได้
เช่าซื้อเป็นตัวเบี้ยในกรรมกรรมท่าน ถึงลูกชายหญิงนั้น จะติด
มาอยู่ตั้งแต่อายุได้ ๑ เดือน ๒ เดือน ๓ เดือนขึ้นไป
จนถึง ๗ ขวบก็ดี ฤๅอายุเกิน ๗ ขวบขึ้นไปก็ดี อย่า
ให้เจ้าเบี้ยนายเงินคิดเอา คำนำนมเช่าบ่อนกับทารกเป็นเงิน
ค่าตัว อย่าเอาทารกนั้นไปหาซื้อต่อไปเป็นอันขาด ะ
๑ พระราชบัญญัติลูกทาสลูกไทยนี้ ให้เจ้าเบี้ยนายเงิน
ผู้มีทาส แลจะช่วยเหลือทาส ให้ตั้งอายุลูกทาสลงเรือนเงิน
ไว้ในสารกรรมกรรมไว้ให้ชัดแจ้งในมาตรา ๕ ให้เสร็จ
แต่ในปัจจุณคณนี้ ต่อไปตั้งแต่ณวันเดือนห้า ขึ้นค่ำหนึ่ง
ปีกุนยังเปบนคก ให้ผู้ชำระตัดสินกิจกะดี ของผู้ที่เกี่ยว
ข้องด้วยลูกทาสลูกไทย ทำตามพระราชบัญญัติใหม่
จงทุกข้อ ทุกประการเทอญ ะ

